

49/02

ZAKON

O PRINCIPIMA LOKALNE SAMOUPRAVE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OSNOVNA ODREDBA

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: definicija lokalne samouprave, samoupravni djelokrug, organi jedinica lokalne samouprave, međusobni odnosi vijeća i načelnika/ce jedinica lokalne samouprave, mjesna samouprava, finansiranje i imovina, javnost rada, neposredno učestvovanje građana u odlučivanju, upravni nadzor, saradnja jedinica lokalne samouprave i viših organa vlasti, odnos i saradnja federalnih i kantonalnih vlasti i jedinica lokalne samouprave, nadzor nad primjenom zakona, kao i druga pitanja.

II. DEFINICIJA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 2.

Lokalna samouprava podrazumijeva pravo i osposobljenost jedinica lokalne samouprave da, u granicama zakona, regulišu i upravljaju određenim javnim poslovima na osnovu vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 3.

Lokalna samouprava se organizuje i ostvaruje u opštinama i gradovima kao jedinicama lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: "jedinice lokalne samouprave"), a izvršavaju je organi jedinice lokalne samouprave i građani, u skladu sa ustavom i zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave.

Član 4.

Opština je jedinica lokalne samouprave koja je po osnovu ispunjavanja propisanih kriterijuma uspostavljena zakonom.

Član 5.

Grad je jedinica lokalne samouprave koja predstavlja urbanu, infrastrukturnu cjelinu povezanu svakodnevnim potrebama stanovništva.

Grad se, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom, na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više opština, odnosno odluke opštinskog vijeća opštine koja ispunjava propisane kriterijume iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom središtu kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uslova iz stava 2. ovog zakona.

Izuzetno od uslova iz st. 1. i 2. ovog člana, gradom se može proglasiti opština od posebnog istorijskog i kulturnog značaja.

Član 6.

Jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica.

Član 7.

Jedinica lokalne samouprave ima pravo slobodnog i samostalnog raspolaganja svojom imovinom, u skladu sa zakonom.

Jedinica lokalne samouprave samostalno raspolaze finansijskim sredstvima u skladu sa zakonom.

III. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 8.

Jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti, ustanovljene ustavom i zakonom i ima pravo da se bavi svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu ustava i zakona.

Ona će biti samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastitih nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili kantonalnih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim ustavom i zakonom.

U vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave posebno spadaju:

- osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu sa Ustavom;
- donošenje budžeta jedinice lokalne samouprave;
- donošenje programa i planova razvoja jedinice lokalne samouprave i stvaranje uslova za privredni razvoj i zapošljavanje;
- utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline;
- donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje;
- utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje;
- utvrđivanje politike korišćenja i utvrđivanje visine naknada za korišćenje javnih dobara;
- utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korišćenja i upravljanja građevinskim zemljištem;
- utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom jedinice lokalne samouprave;
- utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima jedinice lokalne samouprave i raspodjele sredstava ostvarenih po osnovu njihovog korišćenja;
- upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture:
- vodosnabdijevanje, odvođenje i prerada otpadnih voda;
- prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada;
- održavanje javne čistoće;
- gradska groblja;
- lokalni putevi i mostovi;
- ulična rasvjeta;
- javna parkirališta;
- parkovi;
- organizovanje i unapređenje lokalnog javnog prevoza;
- utvrđivanje politike predškolskog obrazovanja, unapređenje mreže ustanova, te upravljanje i finansiranje javnih ustanova predškolskog obrazovanja;
- osnivanje, upravljanje, finansiranje i unapređenje ustanova osnovnog obrazovanja;
- osnivanje, upravljanje, unapređenje i finansiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i sporta;
- ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i sporta, te obezbjeđivanje finansijskih sredstava za unapređenje njihovog rada i kvaliteta usluga, u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima jedinice lokalne samouprave;
- analiza stanja javnog reda i mira, bezbjednosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema nadležnim organima za ova pitanja;
- organizovanje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa;

- uspostavljanje i vršenje inspekcijuskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastitih nadležnosti jedinica lokalne samouprave;
- donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave;
- raspisivanje referendumata za područje jedinice lokalne samouprave;
- raspisivanje javnog zajma i odlučivanje o zaduženju jedinica lokalne samouprave;
- preduzimanje mjera za obezbjeđenje higijene i zdravlja;
- obezbjeđivanje uslova rada lokalnih radio i TV stanica, u skladu sa zakonom;
- obezbjeđivanje i vođenje evidencija o ličnim stanjima građana i biračkim spiskovima;
- poslovi iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidenciju o nekretninama;
- organizovanje efikasne lokalne uprave prilagođene lokalnim potrebama;
- uspostavljanje organizacije mjesne samouprave;
- zaštita životinja.

Osim ukoliko zakon ne odredi da neku nadležnost treba smatrati povjerenom, nadležnost ustanovljena ili predviđena zakonom smatra se vlastitom nadležnošću jedinice lokalne samouprave.

Član 9.

Poslove iz okvira vlastitih nadležnosti, kao i poslove iz okvira povjerenih poslova jedinica lokalne samouprave može obavljati i putem zajedničkih organa, službi, organizacija i institucija sa javnim ovlašćenjima i putem drugih vidova saradnje jedinica lokalne samouprave.

Član 10.

Poslovi federalnih i kantonalnih vlasti mogu da budu povjereni jedinici lokalne samouprave zakonom, nakon konsultovanja organa lokalnih vlasti kojima se navedeni poslovi povjeravaju, uzimajući u obzir princip supsidijarnosti i sposobnost lokalnih vlasti i njihove administracije da te poslove efikasno obavljaju.

Član 11.

Prenos i povjeravanje novih poslova jedinicama lokalne samouprave biće praćeni dodjelom sredstava potrebnih za njihovo efikasno obavljanje.

IV. ORGANI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 12.

Organi jedinice lokalne samouprave su vijeće i načelnik.

Član 13.

Organ odlučivanja jedinice lokalne samouprave je opštinsko vijeće u opštini, a gradsko vijeće u gradu (u daljnjem tekstu: "vijeće").

Vijeće u okviru svojih nadležnosti:

- priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut jedinice lokalne samouprave;
- usvaja buxet i izvještaj o izvršenju buxeta jedinica lokalne samouprave;
- donosi razvojne, prostorne i urbanističke planove i programe, te provedbene planove, uključujući zoniranje;
- donosi propise o porezima, taksama, naknadama i doprinosima jedinice lokalne samouprave u skladu sa zakonom;
- donosi odluke o upravljanju i raspolaganju imovinom jedinice lokalne samouprave;
- donosi odluke o zaduživanju;
- donosi programe uređenja građevinskog zemljišta,

- donosi plan korišćenja javnih površina;
- donosi odluke o organizaciji mjesne samouprave i nazivima ulica, trgova i dijelova naseljenih mjesta;
- donosi odluke o udruživanju jedinica lokalne samouprave u savez i druge oblike organizovanja;
- donosi odluke o proglašenju praznika jedinice lokalne samouprave;
- donosi odluke o nagradama i priznanjima jedinica lokalne samouprave;
- bira i razrješava predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg vijeća;
- donosi odluke o raspisivanju referenduma;
- razmatra godišnje izvještaje o provođenju politike jedinice lokalne samouprave i aktivnostima načelnika/ce;
- obrazuje preduzeća i ustanove za obavljanje poslova od interesa za jedinicu lokalne samouprave;
- donosi poslovnik o svom radu;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Članovi vijeća odgovaraju za ustavnost i zakonitost akata koje vijeće donosi u okviru svojih nadležnosti.

Član 14.

Izvršni organ jedinice lokalne samouprave je opštinski načelnik/ca u opštini, a gradonačelnik/ca u gradu (u daljnjem tekstu: načelnik/ca).

Član 15.

Načelnik /ca u okviru svoje nadležnosti:

- predstavlja i zastupa jedinicu lokalne samouprave;
- donosi akta iz svoje nadležnosti;
- izrađuje i vijeću na usvajanje podnosi nacrt i prijedlog buxeta, ekonomske planove, razvojne planove, investicione programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulatorne dokumente koji se odnose na korišćenje i upravljanje zemljištem, uključujući zoniranje i korišćenje javnog zemljišta;
- predlaže odluke i druga opšta akta vijeću;
- provodi politiku jedinice lokalne samouprave u skladu sa odlukama vijeća, izvršava buxet jedinice lokalne samouprave i obezbjeđuje primjenu odluka i drugih akata vijeća;
- izvršava zakone i druge propise čije je izvršenje povjereno jedinici lokalne samouprave;
- utvrđuje organizaciju službi za upravu i drugih službi jedinice lokalne samouprave;
- donosi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji službi jedinice lokalne samouprave;
- realizuje saradnju jedinice lokalne samouprave sa drugim opštinama, gradovima, međunarodnim i drugim organizacijama u skladu sa odlukama i zaključcima vijeća i njegovih radnih tijela;
- podnosi izvještaj vijeću o ostvarivanju politike jedinice lokalne samouprave i svojim aktivnostima.

Načelnik/ca odgovara za ustavnost i zakonitost akata koje donosi, odnosno predlaže vijeću.

V. MEĐUSOBNI ODNOSI VIJEĆA I NAČELNIKA/CE

Član 16.

Međusobni odnosi vijeća i načelnika/ce zasnivaju se na principima međusobnog uvažavanja i saradnje, uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastitih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcionisanje jedinica lokalne samouprave.

Član 17.

Načelnik/ca je dužan da dostavi prijedlog buxeta vijeću u roku propisanom buxetskim kalendarom.

Član 18.

Vijeće, većinom ukupnog broja vijećnika, usvaja buxet u roku predviđenom buxetskim kalendarom.

Do usvajanja novog buxeta, a najduže 90 dana nakon početka buxetske godine, finansiranje jedinice lokalne samouprave ne može biti veće od realizacije buxeta za isti period prethodne godine umanjenog za kapitalne investicije, izuzevši kapitalne investicije čija se realizacija nastavlja u tekućoj godini.

Ukoliko vijeće ne usvoji buxet u roku od 90 dana od početka buxetske godine, načelnik/ca proglašava buxet.

Buxet stupa na snagu nakon objavljivanja u službenim novinama jedinice lokalne samouprave.

Član 19.

Ukoliko načelnik/ca ili vijeće ili jedna trećina vijećnika smatraju da usvojeni buxet u određenoj poziciji može da ugrozi funkcionisanje jedinice lokalne samouprave, mogu u roku od sedam dana da traže arbitražu.

Arbitražu će u roku od mjesec dana vršiti tijelo koje će formirati Federalno ministarstvo finansija, čiji je nalaz obavezujući. Do donošenja arbitražne odluke buxet se izvršava.

Arbitražno tijelo činiće predstavnici Federalnog ministarstva finansija, kantonalnog ministarstva finansija, opštinskog vijeća i opštinskog načelnika/ce, nezavisni ekspert iz oblasti finansija i predstavnik Saveza opština i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.

Do donošenja arbitražne odluke buxet se izvršava.

Član 20.

Vijeće, odnosno načelnik/ca može, u roku od tri dana nakon donošenja odluke, zatražiti da načelnik/ca, odnosno vijeće preispita odluku ili akt koji smatra neustavnim ili nezakonitim.

U slučaju iz prethodnog stava nadležni organ dužan je da preispita svoju odluku, odnosno akt u roku od 30 dana i da obavijesti vijeće, odnosno načelnika/cu o svojoj odluci, do kada se taj akt neće izvršiti.

Kada vijeće, odnosno načelnik/ca potvrdi svoju odluku, odnosno akt, načelnik/ca, odnosno vijeće može u roku od 15 dana da pokrene postupak preispitivanja odluke, odnosno akta pred nadležnim organom u skladu sa ustavom i zakonom.

Član 21.

Vijeće, odnosno načelnik/ca može, u roku od tri dana nakon donošenja odluke, zatražiti da načelnik/ca, odnosno vijeće preispita odluku ili akt koji smatra štetnim po jedinicu lokalne samouprave, a čije izvršenje može da proizvede nepopravljivu štetu po interese ili imovinu jedinice lokalne samouprave.

Organ koji je donio odluku preispitaće je nakon 15 dana, do kada se ona ne primjenjuje.

Član 22.

Načelnik/ca dužan je da redovno informiše vijeće o ostvarivanju politike jedinica lokalne samouprave, odgovarati na predstavnička pitanja i inicijative, na način i u rokovima utvrđenim statutom.

Član 23.

Vijeće je dužno da razmotri prijedlog odluke, odnosno informaciju koju podnese načelnik/ca i da se o tome izjasni u rokovima utvrđenim statutom.

VI. MJESNA SAMOUPRAVA

Član 24.

Mjesna samouprava u jedinici lokalne samouprave ostvaruje se u mjesnoj zajednici kao obaveznom obliku mjesne samouprave, koju osniva vijeće, te gradskim četvrtima i drugim oblicima mjesne samouprave, u skladu sa statutom jedinice lokalne samouprave.

Odlukom o osnivanju mjesne zajednice utvrđuje se naziv, sjedište, područje mjesne zajednice, mjesna područja, odnosno drugi dijelovi mjesne zajednice, kao i druga pitanja u vezi sa ostvarivanjem mjesne samouprave.

Član 25.

Građani u mjesnoj zajednici kroz organe mjesne zajednice odlučuju o poslovima značajnim za život i rad na području mjesne zajednice, a naročito:

- pokreću i učestvuju u javnoj raspravi kod pripreme i donošenja urbanističkih planova na području mjesne zajednice, pokreću inicijative, daju mišljenja i učestvuju u izgradnji komunalnih objekata i objekata u opštoj upotrebi;
- pokreću i učestvuju u raspravama o inicijativama i aktivnostima za razvoj privrede i društvenih djelatnosti;
- brinu o zaštiti lica kojima je potrebna pomoć i u tu svrhu pokreću saradnju sa stručnim organima u oblasti socijalne zaštite;
- staraju se o razvoju kulture i sporta i stvaraju uslove za dostupnost ustanova i objekata kulture i sporta svim građanima, a pogotovo mladima;
- stvaraju uslove i preduzimaju mjere za očuvanje i zaštitu prirodnih i radom ostvarenih vrijednosti čovjekove sredine;
- drugim poslovima utvrđenim statutom i pravilima mjesnih zajednica, vodeći računa o vrsti i obimu potreba, raspoloživim sredstvima, kao i interesima građana u cjelini.

Član 26.

Mjesna zajednica može da bude osnovana za jedno naseljeno mjesto, više međusobno uvezanih manje naseljenih mjesta ili za veći dio naselja, koji u odnosu na ostale dijelove naselja čine cjelinu.

Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice mogu pokrenuti građani, udruženja građana sa područja naseljenog mjesta za čije se područje predlaže osnivanje nove mjesne zajednice, vijeće ili načelnik/ca jedinica lokalne samouprave.

Mjesna zajednica se osniva na način i po postupku utvrđenom statutom jedinice lokalne samouprave u kojoj se osniva mjesna zajednica.

Član 27.

Mjesna zajednica ima svojstvo pravnog lica u okviru prava i dužnosti utvrđenih statutom i odlukom o osnivanju.

Član 28.

Statutom mjesne zajednice, u skladu sa statutom jedinice lokalne samouprave i aktom o osnivanju, utvrđuju se poslovi koje vrši mjesna zajednica, organi i postupak izbora, organizacija i rad organa, način odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice.

Član 29.

Organi mjesnih zajednica će biti obavezno konsultovani o pitanjima o kojima vijeće jedinice lokalne samouprave odlučuje dvotrećinskom većinom i u postupku donošenja planova jedinice lokalne samouprave, kao i o drugim pitanjima o kojima je zatražena konsultacija od strane vijeća ili načelnika/ce jedinice lokalne samouprave.

Organi mjesnih zajednica mogu davati inicijative o pitanjima iz nadležnosti mjesne zajednice, jedinice lokalne samouprave i institucija koje vrše javna ovlaštenja.

Član 30.

Odlukom vijeća jedinice lokalne samouprave može se svim ili pojedinim mjesnim zajednicama povjeriti vršenje određenih poslova iz izvornog djelokruga lokalne samouprave, uz obezbjeđivanje za to potrebnih sredstava.

Član 31.

Sredstva za rad mjesne zajednice, odnosno drugog oblika mjesne samouprave su:

- 1) mjesne zajednice imaju prihode srazmjerne ovlaštenjima predviđenim zakonom i statutom;
- 2) sistem finansiranja mjesnih zajednica mora biti dovoljno raznovrstan i evolutan da bi mogao slijediti, koliko je praktično moguće, promjene stvarnih troškova obavljanja poslova iz ovlaštenja mjesne zajednice;
- 3) sredstva obezbjeđena iz sredstava samodoprinosu;
- 4) sredstva za usluge koja svojim aktivnostima ostvaruje mjesna zajednica;
- 5) pokloni i druga sredstva.

Mjesna zajednica koristi sredstva u skladu sa svojim programima i planovima.

Član 32.

Nadzor nad radom organa mjesne zajednice vrši vijeće jedinice lokalne samouprave na način utvrđen statutom.

VII. FINANSIRANJE I IMOVINA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 33.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo na pokretnu i nepokretnu imovinu i na odgovarajuće izvore finansiranja kojima slobodno raspolažu, u okviru svojih ovlaštenja, kao i na sredstva za obavljanje delegiranih ili prenesenih poslova iz okvira prava i dužnosti viših tijela vlasti.

Član 34.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo na odgovarajuće sopstvene finansijske izvore kojima lokalni organi mogu slobodno raspolagati u okviru svoje nadležnosti u skladu sa zakonom.

Jedan dio finansijskih izvora jedinica lokalne samouprave će se ostvarivati od lokalnih taksi i naknada čiju stopu jedinica lokalne samouprave utvrđuje u okviru zakona.

Finansijska sredstva jedinica lokalne samouprave biće srazmjerna njihovim nadležnostima koje su im dodijeljene zakonom. Svaki prenos novih funkcija biće praćen finansijskim sredstvima potrebnim za njihovo efikasno izvršavanje.

Zakonodavac je dužan da pribavi mišljenje od Saveza opština i gradova o svim pitanjima koja se odnose na dodjelu sredstava, kao i o svim promjenama zakona koje mogu uticati na finansijske obaveze jedinica lokalne samouprave.

U skladu sa utvrđenom fiskalnom politikom, zakonom se utvrđuju vrste poreza, naknada, doprinosa i taksi, koji u cjelini ili djelimično pripadaju jedinicama lokalne samouprave kao izvorni prihodi.

Član 35.

Imovinom u vlasništvu opštine mora se upravljati u skladu sa zakonom i drugim propisima, te u interesu lokalnog stanovništva i sa pažnjom dobrog domaćina.

Postupak utvrđivanja i prenosa vlasništva i rješavanje međusobnih potraživanja u vezi sa prenosom vlasništva, kao i druga imovinska potraživanja, uređuju se zakonom.

Vijeće odlučuje o pribavljanju, korišćenju, upravljanju i raspolaganju imovinom jedinice lokalne samouprave.

Član 36.

U zakonom propisanim okvirima, jedinice lokalne samouprave donose propise o naknadama i taksama, kao i provedbene propise o oporezivanju.

Član 37.

Jedinicama lokalne samouprave pripadaju prihodi:

a) vlastiti prihodi:

- porezi za koje jedinica lokalne samouprave samo- stalno određuje stopu, u skladu sa zakonom;
- lokalne takse i naknade čije iznose utvrđuje vijeće u skladu sa zakonom;
- kazne i kamate u skladu sa zakonom;
- prihod od upotrebe i prodaje imovine;
- prihod od preduzeća i drugih pravnih lica u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i prihod od koncesija u skladu sa zakonskim propisima;
- darovi, nasljedstva, pomoći i donacije;
- prihodi od samodoprinosu;
- prihodi od buxetskih korisnika;
- drugi prihodi utvrđeni zakonom ili odlukom vijeća.

b) drugi prihodi:

- prihodi od dijeljenih poreza, definisani zakonom;
- transferi i grantovi od viših nivoa vlasti;
- dug u skladu sa zakonom.

Član 38.

Raspodjela sredstava jedinicama lokalne samouprave će se vršiti na osnovu kriterijuma i formula za dodjelu što će biti utvrđeno posebnim zakonom, uvažavajući princip solidarnosti i fiskalnog izjednačavanja.

VIII. JAVNOST RADA ORGANA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 39.

Jedinica lokalne samouprave dužna je na način utvrđen ovim zakonom, kao i preduzimanjem drugih mjera i aktivnosti, obezbijediti, razvijati i jačati javnost rada kao preduslov efektivnog političkog nadzora i garancije da će organi jedinice lokalne samouprave vršiti svoje dužnosti u interesu lokalne zajednice.

Član 40.

Sjednici vijeća mogu da prisustvuju građani na način i pod uslovima propisanim poslovnikom o radu, a u skladu sa zakonom.

Obavještenja i informacije o obavljanju poslova organa jedinica lokalne samouprave mogu davati predstavnici načelnika/ce i predstavnici vijeća.

U cilju informisanja javnosti organi jedinice lokalne samouprave će podnositi javnosti godišnje izvještaje u kojima će se uporediti postignuti rezultati sa planiranim programskim ciljevima.

Vijeće će statutom regulisati javnost rada blagovremeno, istinskim, potpunim i objektivnim informisanjem javnosti o svom radu.

Član 41.

Službenici lokalne samouprave koji su ovlašćeni da daju odgovarajuće informacije lično su odgovorni za njihovu tačnost i blagovremenost. Neovlašćeno davanje informacija ili davanje netačnih informacija predstavlja težu povredu službene dužnosti.

Član 42.

Predstavnik načelnika/ce i predstavnik vijeća mogu odlučiti da se u postupku pripreme i donošenja opšteg akta objavi njegov tekst u svim fazama donošenja putem sredstava javnog informisanja, kao i da se odredi rok za davanje pismenih primjedbi na odnosni tekst opšteg akta.

IX. NEPOSREDNO UČESTVOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 43.

Građani neposredno odlučuju o pitanjima iz nadležnosti organa jedinica lokalne samouprave putem referendum, mjesnog zbora građana i drugih oblika neposrednog izjašnjavanja.

Postupak i procedure neposrednog odlučivanja građana iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne samouprave uređuju se zakonom i statutom.

Svoje prijedloge građani podnose putem građanske inicijative, udruženja građana, nevladinih organizacija, kao i na drugi način utvrđen statutom.

Jedinice lokalne samouprave mogu uvoditi bilo koje druge mehanizme participativne demokratije koji nisu zabranjeni zakonom.

Član 44.

Referendum se može raspisati radi odlučivanja o prijedlogu o promjeni statuta, o prijedlogu opšteg akta ili drugih pitanja iz organa jedinica lokalne samouprave, kao i o drugim pitanjima određenim zakonom i statutom. Odluka donesena na referendumu obavezna je za vijeće jedinica lokalne samouprave.

Član 45.

Građani imaju pravo da organu jedinice lokalne samouprave podnose inicijative za donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja iz njegovog djelokruga.

O inicijativi iz stava 1. ovog člana vijeća mora raspravljati ako ga potpisom podrži određeni broj građana upisanih u birački spisak jedinice lokalne samouprave, što se utvrđuje statutom.

Ovaj broj neće biti veći od 5% ukupnog broja građana upisanih u birački spisak.

Član 46.

Organi jedinica lokalne samouprave dužni su da omoguće građanima i pravnim licima podnošenje podnesaka i pritužbi na svoj rad kao i na rad njihovih institucija i tijela, te na nepravilan odnos zaposlenih u tim tijelima kad im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja svojih građanskih dužnosti.

Na podnesene podneske i pritužbe organi jedinica lokalne samouprave dužni su da građanima i pravnim licima daju odgovor u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora ili podneska.

X. UPRAVNI NADZOR NAD RADOM JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 47.

Upravni nadzor nad aktivnostima jedinica lokalne samouprave vrše nadležni federalni i kantonalni organi, u okviru svojih odgovarajućih područja nadležnosti.

Upravni nadzor nad aktivnostima jedinica lokalne samouprave vrši se samo u slučajevima utvrđenim zakonom.

Upravni nadzor nad aktivnostima jedinica lokalne samouprave ne ograničava pravo lokalnih vlasti da samostalno i u skladu sa zakonom upravljaju javnim poslovima koji spadaju u djelokrug njihovih vlastitih nadležnosti.

Nadzor nad vršenjem vlastitih nadležnosti jedinica lokalne samouprave ograničava se na nadzor nad zakonitošću preduzetih aktivnosti.

Nadzor u pogledu zakonitosti i ekspeditivnosti donesenih odluka može da se vrši u odnosu na poslove čije je izvršavanje povjereno jedinicama lokalne samouprave. Federalni i kantonalni organi mogu zajednički vršiti nadzor nad ekspeditivnošću u donošenju odluka.

Intervencija nadzornih organa biće srazmjerna važnosti interesa koje štite. Sve konačne odluke koje se odnose na poništavanje ili preinačavanje akata jedinica lokalne samouprave, usvojenih u okviru njihovih vlastitih nadležnosti, donosi nadležni sud.

Postupak vršenja upravnog nadzora nad aktivnostima jedinica lokalne samouprave utvrđuje se zakonom.

Član 48.

Upravni nadzor nad radom organa jedinice lokalne samouprave u vršenju vlastitih nadležnosti jedinice lokalne samouprave uređuje jedinica lokalne samouprave statutom, na način da se ojača uloga nezavisnih tijela, te unutrašnji mehanizmi nadzora, posebno u oblastima finansija i upravljanja.

Član 49.

Organi jedinica lokalne samouprave odgovorni su za hitno i potpuno provođenje privremenih mjera i sudskih odluka koje sud donese u okviru svoje nadležnosti vezane za nadzor nad radom organa jedinice lokalne samouprave.

XI. SARADNJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 50.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo da u vršenju svojih dužnosti međusobno sarađuju radi izvršavanja poslova od zajedničkog interesa.

O oblicima i načinu saradnje iz prethodnog stava jedinice lokalne samouprave zaključuju sporazum.

Član 51.

U cilju zaštite zajedničkog interesa kao i promovisanja i unapređenja lokalne samouprave, gradovi i opštine mogu da formiraju saveze na nivou Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.

Savez na nivou Federacije Bosne i Hercegovine ima pravo da:

1. djeluje kao zakonski zastupnik svojih članica pred vlastima u Federaciji Bosne i Hercegovine;
2. priprema prijedloge zakona i amandmane na prijedloge zakona u cilju poboljšanja zakona i propisa koji regulišu rad jedinica lokalne samouprave;
3. daje mišljenja i prijedloge u vezi sa raspodjelom javnih prihoda, u dijelu koji se odnosi na finansiranje jedinica lokalne samouprave;
4. uspostavi kontakte i saradnju sa sličnim organi- zacijama u zemlji i inostranstvu, kao i da postane član međunarodnih asocijacija;
5. vrši druge funkcije u skladu sa statutom Saveza.

Prava navedena u ovom članu mogu da budu korišćena ako Savez na nivou Federacije Bosne i Hercegovine okuplja više od dvije trećine gradova i opština u Federaciji Bosne i Hercegovine.

XII. ODNOS I SARADNJA FEDERALNIH I KANTONALNIH VLASTI I JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 52.

U vršenju vlasti i ostvarivanju prava i dužnosti građana kantonalne i vlasti jedinica lokalne samouprave djeluju zajednički na partnerskim osnovama, izuzev u oblasti administrativnog nadzora koji veže federalne i kantonalne vlasti u pogledu rada vlasti jedinica lokalne samouprave.

Član 53.

Federalne, odnosno kantonalne vlasti dužne su da razmotre inicijative, prijedloge i sugestije jedinica lokalne samouprave i o svom stavu i preduzetim aktivnostima obavijeste jedinice lokalne samouprave u roku od 30 dana od dana prijema inicijative, prijedloga ili sugestije.

Član 54.

U vršenju povjerenih ovlašćenja, jedinice lokalne samouprave primjenjuju sva uputstva i smjernice koje dobiju od federalnih i kantonalnih vlasti.

Član 55.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo da izvršenje prenesenih nadležnosti prilagode lokalnim uslovima, kada to predviđa zakon ili kada ih za to ovlaste nadležne federalne ili kantonalne vlasti.

Član 56.

Federalne, odnosno kantonalne vlasti dužne su u najvećoj mogućoj mjeri da konsultuju jedinice lokalne samouprave u postupku donošenja propisa koji ih se direktno tiču.

Konsultovanje u smislu prethodnog stava ovog člana federalne, odnosno kantonalne vlasti vrše putem saveza opština i gradova.

XIII. NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA

Član 57.

Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Federalno ministarstvo pravde i Federalno ministarstvo finansija, svako u okviru svojih nadležnosti.

XIV. PRELAZNE I ZAVR[NE ODREDBE

Član 58.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o osnovama lokalne samouprave ("Službene novine Federacije BiH", broj 6/95).

Federacija Bosne i Hercegovine i kantoni dužni su da usklade svoje zakone sa ovim zakonom, te da izvrše prenos poslova i nadležnosti, kao i odgovornosti dodijeljenih jedinicama lokalne samouprave ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Jedinice lokalne samouprave dužne su da usklade svoje statute sa ovim zakonom u roku od 12 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe kantonalnih zakona o lokalnoj samoupravi i odredbe statuta jedinica lokalne samouprave koje su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 59.

Prenos poslova i nadležnosti dodijeljenih ovim zakonom, kao i odgovornost jedinica lokalne samouprave za njihovo vršenje, počće istovremeno sa prenosom sredstava potrebnih za njihovo obavljanje.

Član 60.

Odredbe ovog zakona primjenjivaće se i na Grad Sarajevo i na Grad Mostar, osim onih koje su u suprotnosti sa odredbama Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koje su regulisale status Grada Sarajeva i Grada Mostara.

U Kantonu Sarajevo, ustavom, zakonom i statutom, urediće se pitanja nadležnosti i teritorijalne organizacije Grada Sarajeva, opština u sastavu Grada Sarajeva, kao i opština koje nisu u sastavu Grada Sarajeva, njihovi međusobni odnosi i način finansiranja, s obzirom na specifičnosti organizacije Sarajeva, u roku od 12 mjeseci od dana donošenja ovog zakona.

Član 61.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.
